

هزینه‌های سلامت در خانوارهای ایرانی (سال ۱۳۹۸)

گزاره برگ حاضر توسط مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به‌کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به‌کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی،
خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

nihr.tums.ac.ir

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران
دسترزانه دیده‌بانی سلامت

نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های کمرشکن سلامت (درصد)		
کل جمعیت	۲۵ درصد کل هزینه‌های مصرفی	۴۰ درصد ظرفیت پرداخت خانوار
۲/۰۴	۳/۴۶	۲/۰۴
خانوارهای شهری	۳/۳۱	۱/۶۸
۳/۱۳	۳/۹۳	۳/۱۳
خانوارهای روستایی	۱/۶۲	۱/۳۴
۳/۲۲	۶/۲۹	۳/۲۲
پنجک اول		
پنجک پنجم		

نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های فقرزای سلامت (درصد)		
کل جمعیت	۰/۷۲	
خانوارهای شهری	۰/۳۴	
خانوارهای روستایی	۱/۸۸	
پنجک اول	۳/۲۱	
پنجک پنجم	۰/۰۰	

نتیجه‌گیری

- متوسط سرانه پرداخت‌های مستقیم از جیب در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ در سطح کل جمعیت ۱۴ درصد و در سطح خانوارهای شهری و روستایی به ترتیب ۱۴/۶۴ و ۹ درصد رشد داشته است. رشد این شاخص می‌تواند به علت وجود تورم در همه سطوح کالاهای مصرفی از جمله خدمات سلامت در ایران باشد. بررسی درصد افزایش یا کاهش استفاده از خدمات سلامت براساس داده‌های پیمایش هزینه-درآمد خانوار وجود ندارد؛
- بیشترین سهم از پرداخت‌های مستقیم از جیب به دارو اختصاص دارد و سهم آن نسبت به سال گذشته افزایش یافته است، که می‌تواند تأثیرپذیر از وجود همه‌گیری کووید-۱۹ در ایران در ماه‌های اسفند ۱۳۹۸ و فروردین ۱۳۹۹ باشد. در این سال سهم خدمات دندان پزشکی نسبت به سال گذشته در حدود ۱۵/۲۷ درصد کاهش یافته است؛
- پرداخت‌های مستقیم از جیب در جمعیت پنجک نسبت به پنجک اول بیش از ۱۶ برابر بوده است. با این حال بیشترین مواجهه با هزینه‌های فقرزای سلامت در پنجک اول اتفاق افتاده است که نشان می‌دهد که کمترین پرداخت از جیب از سوی پنجک اول چقدر می‌تواند بر افزایش فقر ناشی از سلامت در این جمعیت اثرگذار باشد.

در گزاره‌برگ شماره ۳ سری نخست، هزینه‌های سلامت در سال ۱۳۹۵ ارائه شده است.

در گزاره‌برگ شماره ۲ سری دوم، هزینه‌های سلامت در سال ۱۳۹۶ ارائه شده است.

در گزاره‌برگ شماره ۶ سری سوم، هزینه‌های سلامت در سال ۱۳۹۷ ارائه شده است.

هزینه‌های سلامت در خانوارهای ایرانی (سال ۱۳۹۸)

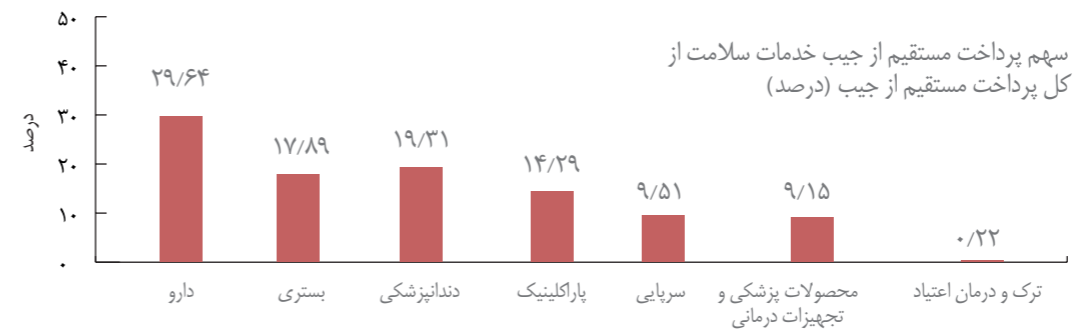
پیام اصلی

در این گزاره‌برگ پرداخت‌های مستقیم از جیب برای دریافت خدمات سلامت و مهمترین شاخص‌های هزینه‌ای حوزه سلامت بررسی شده است.

● در سال ۱۳۹۸، متوسط سرانه پرداخت مستقیم از جیب با سهم **۴/۸۷ درصد** از کل هزینه‌های مصرفی خانوار، **۷۶۸۷۱۳۸ ریال** بوده است؛

● در این سال **۲/۰۴ درصد** از جمعیت با صرف بیش از **۴۰ درصد** از ظرفیت پرداخت خود برای سلامت با هزینه‌های کمرشکن سلامت مواجه و **۰/۷۲ درصد** با هزینه‌های فقرزای سلامت روبه‌رو شده‌اند؛

● داروها، خدمات دندان پزشکی و خدمات بستری به ترتیب دارای بیشترین سهم از پرداخت از جیب یک خانوار در سال ۱۳۹۸ بوده‌اند.

در سال ۱۳۹۸ بیش از ۶/۵ درصد از ظرفیت پرداخت و ۴/۸۷ درصد از کل هزینه‌های مصرفی یک خانوار به‌صورت پرداخت از جیب برای دریافت خدمات سلامت صرف شده است.

متوسط سرانه پرداخت مستقیم از جیب براساس قیمت‌های جاری سال ۱۳۹۸ (ریال در سال) پرداخت در ازای دریافت خدمات سلامت بدون هرگونه بازپرداخت بیمه‌ای

معرفی گزاره‌برگ

نوشته تک‌برگ برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

به دلیل نیاز به اطلاعات سالانه در خصوص هزینه‌های سلامت در ایران، مؤسسه ملی تحقیقات سلامت تلاش می‌کند گزاره‌برگ‌هایی در این زمینه به‌صورت سالانه تهیه کند و جهت تصمیم‌های سیاستی در اختیار سیاستگذار ارشد و محققین قرار دهد.

شامل چه مواردی است؟

- شامل اطلاعات منتج از داده‌های پیمایش هزینه-درآمد خانوار در سال ۱۳۹۸ است؛
- روش محاسبه هزینه‌های فقرزای سلامت در این گزاره‌برگ مطابق با خط فقری است که در سال ۱۳۹۸ برای کشور محاسبه شده است.

شامل چه مواردی نیست؟

- شامل اطلاعات سال‌های قبل پیمایش هزینه-درآمد خانوار و شامل اطلاعات منتشر شده در مقاله‌ها و گزارش‌های مرتبط نمی‌شود؛
- شامل شاخص هزینه‌های فقرزای سلامت براساس خطوط فقر بین‌المللی نمی‌شود.

فهرست گزاره‌برگ شامل چه مواردی است؟

- سهم پرداخت مستقیم از جیب خدمات سلامت از کل پرداخت مستقیم از جیب؛
- متوسط سرانه پرداخت‌های مستقیم از جیب براساس قیمت‌های جاری؛
- شاخص‌های هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت.

دریافت نسخه الکترونیکی

nihr.tums.ac.ir